

Södertörns högskola | Institutionen för samhällsvetenskaper

C-uppsats | Sociologi C | Höstterminen 2012

Den unga svenska kvinnan från Mellanöstern

Sex unga kvinnors berättelser om stereotypa föreställningar

Av: Shilan Feili & Mari Miko

Handledare: Evin Ismail

Sammanfattning

Denna kvalitativa studie har i syfte att förstå hur stereotypa föreställningar påverkar unga kvinnor med ursprung i Mellanöstern. Studien är baserad på sex unga kvinnors tolkningar av samhällets stereotypa föreställningar kring denna grupp.

Resultatet visar att majoriteten av informanterna blev någorlunda påverkade av dessa föreställningar. Fyra av respondenterna påverkades mer och upplevde att de många gånger var i behov av att bevisa att de negativa föreställningarna inte alltid stämmer. Föreställningarna om invandrarfamiljen är enligt informanterna överdramatiserade. Majoriteten ansåg att reglerna som fanns i hemmet inte handlade om kontroll, istället betonade de att föräldrar gör det av omsorg. Dock påvisades det under intervjuernas gång att de negativa föreställningarna som de unga kvinnorna talade om ibland stämde överens med några av respondenternas familjeförhållande.

Vidare visar studien på mångfald och variation bland de unga kvinnornas levnadssätt.

Invandrarkvinnan som de unga intervjuade kvinnorna själva benämner sig som, är inte en homogen grupp, och behöver inte leva under samma villkor bara för att man kommer från samma land eller har en gemensam kultur eller religion.

Nyckelord: Stigmatisering, fördomar, kulturkonflikt, ”vi” och ”dem”, etnicitet.

Abstract

This qualitative study aims to understand how stereotypes affect young women, with Middle Eastern roots, living in Sweden. The study is based on six young women's interpretations of society's stereotypes regarding young women originating from the Middle East.

The result shows that the majority of the respondents were somewhat affected by these stereotypes. A majority of the respondents also came to the conclusion that the social stereotypes were not accurate and they often felt the need to prove those negative perceptions wrong.

Moreover, the respondents felt that the perceptions of the stereotypical immigrant family present in today's society are exaggerated. The majority stated that the rules existing in those families were not about control of young girls. They instead highlighted that the perceived "controlling" aspect was grounded in the parents need for the care and protection of their children rather than having a cultural connection.

It became however apparent during the interviews that some of the negative perceptions that the young women talked about, occasionally coincided with some of the respondents' family conditions.

Furthermore, this study shows diversity and variation among the respondents and their ways of life. "*Immigrant women*", as the respondents call themselves, aren't a homogeneous group and its members do not necessarily live under the same conditions, even if they come from the same country or have a common culture or religion.

Keywords: Stigmatization, prejudice, cultural conflict, "we" and "them, ethnicity.

Populärvetenskaplig sammanfattning

Vi har i denna studie valt att skriva om unga svenska kvinnor med ursprung i Mellanöstern. Vi kom fram till att de unga kvinnorna många gånger kände att föreställningarna om deras etniska bakgrund var destruktivt. Majoriteten av respondenterna ansåg att de blev negativt påverkade, vilket ledde till att de blev upprörda och ville bevisa motsatsen.

De unga kvinnorna avslutade sina berättelser med att betona att föreställningarna inte alltid stämde in på deras livsstil. En del av dem kände sig fria och obegränsade i sina familjer. Dock visade intervjuerna även att föreställningarna som de unga kvinnorna ansåg att samhället hade emellanåt stämde överens med de gällande regler som sattes hemma.

Studien är grundad på sex unga kvinnors uppfattningar om de negativa föreställningar som finns i samhället om unga svenska kvinnor med ursprung i Mellanöstern.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Syfte och frågeställning	2
2.1 Avgränsning	2
3. Tidigare forskning.....	3
3.1 ”Inte samma lika” - identifikationer hos tonårsflickor i en multietnisk stadsdel.	3
3.2 Multikultungom- kön, etnicitet, identitet.	4
4. Begreppsdefinitioner.....	6
4.1 Kultur och identitet	6
4.2 Etnicitet	7
4.3 Fördomar.....	7
4.4 Diskriminering	8
5. Teoretiska utgångspunkter	9
5.1 Stigmatisering	9
5.2 Kulturkonflikt	11
6. Metod.....	12
6.1 Kvalitativ forskning	12
6.2 Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet.....	13
6.3 Urval	14
6.4 Utförande och anonymitet.....	15
7. Resultat	16
7.1 Familjeförhållanden och familjenormer.....	17
7.2 Föreställningar om unga kvinnor från Mellanöstern.....	21
7.3 Ställningstagande och påverkan.....	23
8. Analys	26
8.1 Familjeförhållande och familjenormer.....	26
8.2 Föreställningarna om unga kvinnor från Mellanöstern.....	28
8.3 Ställningstagande och påverkan.....	30
9. Diskussion.....	32
9.1. Förslag till framtida forskning	33
Referenser	34
Bilagor	36

Förord

I denna uppsats har vi samarbetat väl och delat upp arbetet mellan oss enligt följande.

Frågeställning, Syfte, Avgränsning, Resultat, Analys och Diskussion skrev vi gemensamt.

Resterande arbetsuppgifter fördelade vi genom att Feili skrev Inledning, Teori och Metod. Miko skrev Tidigare forskning, Begrepps- och metodavsnitt.

Vi vill tacka våra klasskamrater som förde oss till våra respondenter. Vårt största tack vill vi rikta till respondenterna som deltog i vår studie och uppgav den betydelsefulla och uppriktiga informationen i den.

Shilan Feili och Mari Miko

Stockholm, augusti 2013

1. Inledning

Vi lever i ett mångkulturellt samhälle där vi dagligen samspekar med en mängd olika kulturer, medvetet och omedvetet. I ett mångkulturellt samhälle förekommer oftast stereotyper om hur etniska grupper lever sina liv. Dessa stereotyper använder vi för att spara kraft och tid vid nya intryck och på så sätt förenklar vi det som inte är begripligt genom att generalisera. Stereotyper hjälper till att skapa ordning och gör det möjligt att dela in människor i olika kategorier (Eriksen, 1999:34).

Det finns stereotyper om att unga kvinnor med invandrarbakgrund är strängt hållna, kontrollerade och förtryckta av sina traditioner och kulturer (Brune, 2005:89).

Livsvillkoren för unga svenska kvinnor med ursprung i Mellanöstern kom att belysas och problematiseras i synnerhet efter år 2002, då en ung kurdisk kvinna vid namn Fadime Sahindal sköts till döds av sin pappa för att hon haft en svensk pojkvän (Carbin, 2010:11). Det tragiska mordet på Fadime skapade en av de absolut största debatterna under 2002 och engagerade oerhört många. Mordet som betecknades som "hedersmord" fick stor uppmärksamhet i media och debatten kom snabbt att polariseras genom att kulturbetinga begreppet "hedersmord". Experter, politiker, journalister genusforskare och samhällsdebattörer deltog i en debatt som ifrågasatte och avhandlade jämställdhet, kultur, heder, våld och invandring. Fallet Fadime förstärkte den stereotypa bilden om den förtryckta invandrarkvinnan i samhället (Carbin, 2010:11). Det fanns även de som ansåg att mordet på Fadime inte hade med kultur att göra utan var ett uttryck för patriarkalt kvinnoförtryck som finns runt om i världen oberoende av kultur.

Vi har genom denna studie kunnat fördjupa oss i sex unga kvinnors liv och tagit del av deras berättelser om de stereotypa föreställningar som finns i samhället kring unga svenska kvinnor med ursprung i Mellanöstern.

2. Syfte och frågeställning

Det bakomliggande motivet till att vi valde att göra denna studie är för att svenska kvinnor med invandrabakgrund många gånger framställs i negativa termer (Andersson, 2003:122). Av denna anledning vill vi ge de unga kvinnorna möjlighet att berätta hur de uppfattar sig själva och de stereotypa föreställningar som finns om unga invandrarkvinnor i samhället.

Syftet med vår uppsats är att förstå hur stereotypa föreställningar om unga kvinnor med ursprung i Mellanöstern påverkar dem i deras vardag och hur de förhåller sig till dessa föreställningar.

Frågeställningar:

- Vilka normer präglar respondenternas familjeförhållanden?
- Vilka stereotypa föreställningar upplever respondenterna att det finns kring deras levnadssätt och vad anser de om dessa föreställningar?
- Påverkas respondenterna av de stereotypa föreställningarna? I så fall på vilket sätt?

2.1 Avgränsning

Vi har i denna undersökning valt att intervjua sex unga kvinnor med ursprung i Mellanöstern. Vi valde denna grupp då vi upplever att ”invandrartjejen” oftast förknippas med negativa föreställningar och problem i samhället. Religion kommer i denna rapport inte vara i fokus då vi genom intervjuerna upptäckte att skillnaden mellan religionerna var minimala när det kom till de unga kvinnornas levnadsätt. I vår undersökning har vi valt att avgränsa respondent gruppen till unga svenska kvinnor med ursprung i Mellanöstern som är mellan 18 och 25år. Anledningen är att denna åldersgrupp är den som oftast sammankopplas med negativa föreställningar samt att dessa kvinnor i stor utsträckning bor hos sina föräldrar.

3. Tidigare forskning

Vi kommer under denna rubrik att använda oss av Åsa Anderssons och Aleksandra Ålunds forskning. Denna forskning handlar främst om unga invandrarkvinnors identitetsskapande i förhållande till att växa upp i två olika kulturer. Denna forskning belyser de föreställningar som finns om unga invandrarkvinnor och hjälper oss därmed att förstå fenomenet vi vill studera.

3.1 "Inte samma lika" - identifikationer hos tonårsflickor i en multietnisk stadsdel.

Etnologen Åsa Anderssons studie (2003) handlar om tjugofyra unga kvinnor med olika ursprung och är därmed relevant för vår studie då vi har valt att fokusera på unga kvinnor med invandrarbakgrund. Författaren lyfter fram den bild som det svenska samhället har om att unga kvinnor med invandrarbakgrund lever i patriarkala familjer (Andersson, 2003:122).

Andersson (2003:17) skriver att unga kvinnor med invandrarbakgrund allt mer uppmärksammas i media och diskursivt formats till en kategori i mediedebatter. Ibland är tonen om dessa unga kvinnor optimistisk men den pessimistiska tonen förekommer oftare och pekar på sådant som definieras som problem, missförhållanden och brister hos dessa kvinnor. Inom denna grupp värderas auktoritet, status och respekt utifrån ålder och kön. De unga bör respektera och underordna sig de äldre och kvinnor har oftast lägre status än männen. Unga kvinnor bör inte ha några kärleksrelationer innan äktenskapet, i alla fall inte öppna relationer. Döttrarna bör bo hemma hos föräldrarna tills de gifter sig och bildar ett eget hem med sin make. Föräldrarna och släkten bör ha inflytande över barnens val av äktenskapspartner, framför allt när det gäller döttrar. Andersson menar att unga kvinnor inom detta system blir föremål för förhandlingar i familjerna.

Många gånger påpekas det i avhandlingen vad dessa invandrarflickor *inte* får göra och det tecknas en oföränderlig bild av dessa invandrarflickors liv (Andersson, 2003:122). Författaren beskriver bland annat att *"Ingen framställer det som att man lyder blint och ingen presenterar heller de egna föräldrarna och familjerna som oresonliga despoter som personifierar det patriarkala, utan flickorna försöker snarare tydliggöra hur föräldrarna utifrån sina positioner också har detta system att hantera och förhandla med"*. (Andersson, 2003:124)

Andersson skriver att ingen av hennes respondenter påstår att de lyder blint eller presenterar sina föräldrar som förtryckare som de inte kan förhandla med. De unga kvinnorna nämner istället att föräldrarnas handlingsmönster har med deras livsstil att göra.

Enligt Andersson (2003:131) aktualiserar den svenska regeringen frågor om kön och etnicitet som föremål för utredning, men man är mån om att inte beskriva konflikter som kulturkonflikter bara för att de sker i familjer med en annan kulturell bakgrund än majoritetsbefolkningen.

Andersson talar däremot om att problemet alltid kopplas till att flickorna tillhör en annan kultur. Detta kan medföra att flickor som verkligen har problem i sina familjer och behöver stöd från samhället får svårt att tala ut om hur de känner för omgivningen för att problemen tolkas i termer av kultur- och generationskonflikter. Det kan även medföra att dessa förhållanden ses som normalitet och inte som avvikelser och flickorna blir tvungna att skydda sina familjer från att förknippas med problembilden av ”den konfliktfyllda och förtryckande invandrarfamiljen” och även för att inte förstärka denna bild.

Andersson (2003) lyfter fram att hon upplever en variation bland de unga kvinnornas livsstil. Slutsatsen av undersökningen visar att dessa flickor har relativt olika erfarenheter, tolkningar och levnadssätt. Det gemensamma de berörda unga kvinnorna hade var att de alla hade en annan etnisk bakgrund än den svenska (Andersson, 2003). I vår studie vill vi undersöka om detta är fallet för de vi ska intervjua, det vill säga om det finns någon variation i deras betraktelsesätt och livsstilar.

3.2 Multikultiungdom - kön, etnicitet, identitet.

I boken ”*Multikultiungdom*”, skriven av Aleksandra Ålund (1997), möter man det framväxande mångkulturella samhällets ungdomar. Benämningen multikultiungdom är format av författaren själv och refererar till just dessa ungdomar. Ungdomarna lever i ett socialt utanförskap i boendemiljöer som är segregerade och marginaliserade. Författaren skriver även om invandring, etnicitet, identitet och ungdomskultur. Hon lyfter bland annat fram den ”problematiserade” invandrarfamiljen och invandrarflickan, vilket även vår frågeställning illustrerar. Åhlunds bok är

relevant för vår studie då den ger möjlighet till läsaren att få en uppfattning om hur kulturella föreställningar skapar skiljaktigheter.

Ålund (1997:165) talar om att ungdomsforskningen allt mer har uppmärksammat det starka uttalet av kulturella symboler som formar ungdomskulturen. Etniska och andra gränser överträds allt mer och det utvecklas ett tydligt perspektiv på kulturproduktionen inom gränser för ungdomskulturen som uttrycker sig i form av ny medvetenhet, transkulturella livsstilar, blandade identiteter och moderna sociala rörelse. Den komplexa och starka interaktionen mellan olika inflytande omfattar också den roll som massmedia, samhällsinstitutioner och kommersiell kultur spelar när det kommer till att kontrollera, påverka och styra ungdomskulturens utveckling. Yttringarna kring ungdomskulturen har många gånger skapat en social och politisk oro. Ålund (1997:165) menar att människan ständigt söker en repressiv ”lag och ordning” när den allmänna opinionen hetsas upp till en form av moralisk panik. Detta i följd av dramatiseringen i massmedia om ungdomsbrottslighet, ensamstående mödrar och faderlösa barn, splittrade familjer, utbildningsresultat med mera. Vidare pratas det om ”invandrarflickan” som ses både i Sverige och utomlands som ”den stackars turkiska flickan” som är bunden av kulturens och familjens bojor, dock anser Ålund (1997:166) att invandrarflickorna har det lättare än invandrarpojken när det kommer till att bryta dem etniskt definierade gränserna och etablera gränsöverskridande sociala relationer. Detta för att invandrarpojken är mer synlig och problematiserad i fältet (ute i förorten) än invandrarflickan, vilket resulterar i att invandrarpojken får svårigheter att integrera sig.

Avslutningsvis skriver Ålund (1997: 166) att när sådana eländesbeskrivningar skapas och sammanförs med kulturella föreställningar skapas det inte bara stigmatiserade skiljaktigheter utan det skapas även etniska definierande urval och hierarkier. Denna fördomsfulla bild av olika problem som betingas som kulturella fokuserar mycket på dem som är synliga i det offentliga rummet, det vill säga ”invandrarungdomar”. Det påverkar även deras självbild och begränsar deras egna möjligheter. Fokus på de sociala livsvillkoren försvinner och riktas istället på etniska och kulturella genom vilken den sociala ojämlikhetens konsekvenser och faktum osynliggörs. Invandrarungdomarnas ”misslyckande”, utanförskap och underrepresentation ses som något som har orsakats på grund av dess egna kulturella bakgrund och detta orsakar lätt en framväxt av ett etniskt delat samhälle (Ålund, 1997:166).

4. Begreppsdefinitioner

Innan vi presenterar våra teoretiska utgångspunkter kommer vi under denna rubrik resonera kring några begrepp som har betydelse för vår studie och som kommer att användas för tolkning av intervjumaterialet.

4.1 Kultur och identitet

Enligt Sociologen Nader Ahmadi (1998:27) bildar identiteten individens egenskaper och handlingar. Författaren menar att människor som har varit med om in och utvandring kan känna sig psykiskt dåliga på grund av att de saknar sin identitet och är i behov av att bygga upp självförtroendet för att få tillbaka sin identitet i det nya landet. Författaren menar att det finns olika faktorer som leder till identitetsbyggande: de mönster samhället strukturerar individen i kulturella egenskaper, livshistoria och personliga egenskaper. Ahmadi (1998:27) talar om att individer har lättare att integrera sig i sin omgivning om de har en relation till den.

Författaren menar att om det finns ett avstånd mellan individens kultur och den nya kulturen kan det skada individen genom att den inre integriteten försämras. Detta kan orsaka svårigheter för individen att identifiera sig med nya sociala grupper. Detta är ett exempel på marginalisering. Det är inte individens personliga preferenser som avgör de kulturella värderingarna, dock sker tolkningen av det egna samspelet med andra människor med hjälp av dessa uppfattningar (Ahmadi, 1998:58). Författaren berättar att samhället behöver ge möjligheter till invandrare att identifiera sig med det nya sociokulturella livet, det vill säga att de behöver få ett socialt erkännande (Ahmadi, 1998:59).

Enligt författaren har varje enskild individ en unik kulturellsyn, detta bär individen med sig då den styrker individens identitet. Ahmadi anser att det finns olika uppfattningar bland olika individer, med det menas att var och en har internaliserad barndom vilket kan leda till skilda tolkningar av det sociala livet eller umgängesmönster. Individen är benägen att förbättra sig själv när det gäller den egna förutsättningen och miljön, därför känner individen en hög tilltro till framsteg. Enligt Ahmadi bär *“Utvandraren /.../ med sig ett djupt och välgömt lager av kulturella referenser inlärt i det gamla landet”* (Ahmadi, 1998:33). Individen befinner sig mellan två skilda världar, den ena handlar om att skapa relationer och den andra är att integrera identiteten i den

nya världen, att samla ihop de båda världarna kan vara svårt i början (Ahmadi, 1998:32).

4.2 Etnicitet

Sociologer använder oftast termen ”etnicitet” då begreppets innebörd refererar till sociala förhållanden. Etnicitet kan exempelvis användas för att framföra kulturella handlingsmönster och traditioner som avskiljer sig från den ursprungliga befolkningens kulturella handlingsmönster och traditioner. Begreppet ”etnisk” används när det kommer till matlagning, klädsel, musik, bostadsområde och beteendemönster som tillhör olika invandrargrupper. När man använder etnicitet på detta sätt förekommer det risker att det skapas en skiljaktighet mellan ”vi” och ”dem”, där en del av befolkningen uppfattas som ”etnisk” och att andra delen uppfattas som ”normal”, ”passande”. Etnicitet är egentligen ett attribut som inte bara omfattar en del av en befolkning utan alla individer i en befolkning, dock förknippas det oftast med olika minoritetsgrupper i en befolkning (Giddens, 2009:394).

Enligt Giddens (2009:394) består begreppet etnicitet av kulturell praxis och kulturella värderingar som skiljer en grupp individer från andra som exempelvis majoritetsbefolkningen. Medlemmarna i den etniska gruppen upplever sig själva som kulturellt olika från andra grupperingar i samhället, detta är en föreställning som oftast delas av övriga grupper. Det finns många saker som kan användas för att urskilja en särskild etnisk grupp från en annan, men oftast är det språk, historia, religion, klädsel och ursprung. För många människor är det etniska väldigt betydelsefullt för både den individuella identiteten och gruppidentiteten. Det bildar en viktig röd tråd som kopplar ihop nuet och det förflutna och bevaras levande med hjälp av kulturella traditioner.

4.3 Fördomar

Fördomar innebär att en grupp människor har åsikter eller attityder mot en annan grupp. Begreppet innefattar förutfattade meningar om en individ eller en grupp som oftast är grundat på rykten och muntliga berättelser istället för att grundas på erfarenheter. De förutfattade meningarna ändras inte trots att individen får information som motsäger dessa åsikter som individen tror på. Oftast har människor positiva fördomar om den gruppen de själva är medlemmar i och negativa fördomar i förhållande till andra grupper. De individer som har starka

fördomar gentemot en särskild grupp av människor vägrar oftast låta dessa människor att komma till tals (Giddens, 2009:396).

Giddens (2009:397) talar om att fördomar många gånger har sin grund i stereotypa föreställningar, det vill säga fasta och opåverkbara beskrivningar av grupper av människor. Oftast används stereotyper om etniska minoritetsgrupper, exempel som ges i boken är att alla svarta personer är musikaliska eller att alla kinesiska studenter är duktiga och flitiga. Några stereotypa intryck rymmer till en viss grad sanning, men samtidigt är de väldigt överdrivna medan andra skapar en form av projicering, där ilska och fientlighet riktas mot objekt som inte är det riktiga ursprunget till dess känslor. Det är väldigt svårt att utesluta stereotypa idéer som har förankrats i kulturella uppfattningar, trots att de utgör grova förfalskningar av det som är verklighet.

4.4 Diskriminering

Giddens (2009:397) talar om att fördomar är åsikter och attityder, men att diskriminering är konkreta handlingar som är riktade mot en viss grupp. Syftet med dessa handlingar är att begränsa möjligheterna till resurserna för medlemmarna i dessa grupper, exempel på detta är då en invandrare ansöker om ett arbete men att platsen istället avsätts till någon av de ”egna”.

Trots att fördomar vanligtvis kan vara grunden för diskriminering, kan dessa två företeelser fungera oberoende av varandra. Människor kan ha fördomar som inte yttrar sig i handlingar och ibland kan diskrimineringen inte ha sin grund i fördomar. I boken finns ett exempel om en vit amerikansk familj som vill köpa hus men som kanske inte föredrar att köpa huset i ett område där det bor många svarta. Detta behöver inte bero på att dem är fientliga mot svarta utan för att dem bekymrar sig över att husets värde kan sjunka i sådana områden. En sådan fördomsfull inställning kan påverka diskrimineringen på ett indirekt sätt (Giddens, 2009:397).

5. Teoretiska utgångspunkter

Under denna rubrik ska vi presentera våra teoretiska utgångspunkter som därefter skall användas i studiens analys och diskussions del. Dessa teorier skall bland annat hjälpa läsaren att förstå de stereotypa föreställningarna som respondenterna upplever från samhället.

Den ena teorin vi kommer att använda oss av för att besvara vår frågeställning är Erving Goffmans teori om *stigmatisering*. Denna teori är relevant för vår studie då stigmatisering leder till stereotypisering och gruppering i samhället vilket berör ämnet i vår studie. Den andra teorin är Thorsten Sellins *kulturkonfliktteorin* vilket är relevant för vår studie då kulturkonflikt kan leda till en större distinktion och stereotypiseringar mellan majoritets- och minoritetsgruppernas normer. Denna teori kan hjälpa oss förklara föräldrarnas beteende gentemot sina barn.

5.1 Stigmatisering

Erving Goffmans beskrivning om stigma är väsentlig för vår studie då den behandlar och klargör föreställningarna våra respondenter upplever från samhället.

Goffman (1963:11) beskriver i sin bok, *Stigma- Den avvikandes roll och identitet*, olika begrepp som stigma och social identitet. Termen stigma skapades enligt Goffman av grekerna för att beteckna kroppsliga tecken avsedda att påvisa något nedsättande, ovanligt och förödmjukande hos en person. Goffman beskriver hur man ristade och brände in olika kroppsliga tecken hos slavar, brottslingar eller förrädare för att underrätta allmänheten om att dessa personer bör undvikas.

Goffman (2011:12) skriver att stigmatisering handlar i grunden om att varje samhälle har skapat olika grupper, varje sådan grupp har sina egenheter som uppfattas som normala och naturliga för medlemmarna inom den. Vidare är det den sociala miljön som avgör vilka individer som återfinns i varje grupp. Han nämner exempelvis att när en främling dyker upp i vår närvaro kan vi genom individens kategori förutse vilka egenskaper den anses ha, den så kallade sociala identiteten. Man gör alltså en skillnad mellan den faktiska identiteten och den virtuella identiteten.

Den faktiska identiteten är de utmärkande egenskaperna individen faktiskt har, medan de attribut som förutsätts på grund av individens kategoriska tillhörighet är den virtuella identiteten. Författaren menar att vi därpå utgår från våra första intryck och formar om de till normativa förväntningar och till slut framförda krav (Goffman, 1963:11).

Goffman (1963:13) menar att om en individ skiljer sig från mängden kan denne attribueras extremt dåligt och på så vis stigmatiseras och andra sidan är det viktigt att betona att en individ inte alltid behöver skilja sig på ett negativt sätt utan även positivt. Stigma betyder att en hel individ reduceras till att ha en bristande egenskap. På så sätt utgör stigma en diskrepans mellan den virtuella och den faktiska identiteten. Det vill säga de egenskaper vi inte anser höra till hur individen bör vara orsakar stigmatisering av individer.

Goffman (1963:14) nämner tre olika typer av stigma:

1. **Kroppsliga missbildningar av olika slag**, kan exempelvis vara att man saknar ett ben eller en arm.
2. **”Fläckar”** på den personliga läggningen som uppfattas av omgivningen som viljesvaghet, förrädiska, stel trosuppfattning eller bristfällig tillhörighet. Denna typ av grupp som nämns kan exempelvis vara kriminella, arbetslösa, homosexuella, missbrukare etc.
3. **”Tribala stigma”** relateras till ras, religion och nation. Dessa beskrivs som överförbara från generation till generation.

Alla ovan nämnda former av stigma har enligt Goffman (1963:14) ett gemensamt drag så att vi exkluderar de individer som inte har samma drag eller egenskap. De individer som differerar från vad en grupp anser är normalt innehar ett stigma som inte är eftertraktat från deras förväntningar. Författaren menar att människor tar till diskriminerande åtgärder när en individ dyker upp och ”bryter” mot det som är accepterat i gruppens livsmönster. På så sätt grundas en stigmatologi, en ideologi för att utveckla underlägsenhet hos en viss individ med syfte att övertyga oss själva och andra att denne är en fara. Goffman (1963:22) beskriver även att stigmatiserade personer kan försöka anpassa sig efter mängden genom att exempelvis lära sig språket flytande, färga håret och anamma kulturen och normerna.

Vidare beskriver författaren att det uppstår ett primärt läge när de ”normala” och stigmatiserade

möts i samband med att de försöker upprätthålla ett samtal. Båda måste ta avseende till stigmans orsaker och verkningar. Goffman (1963: 22) menar att den stigmatiserade individen kan känna osäkerhet inför de ”normalas” föreställningar och hur de tar emot honom. Detta kan hjälpa oss att förklara de unga kvinnornas upplevelser och känslor som framkommer i studien. Den stigmatiserade kan få känslan av att vara ifrågasatt och att små saker anmärks som underliga eller anmärkningsvärda presentationer. Många gånger kan känslan av att inte veta sin position bland de ”normala” uppfattas som oroande för den stigmatiserade.

5.2 Kulturkonflikt

Sociologen Thorsten Sellin är en svensk-amerikansk kriminolog som anser att individer som tvingas leva i två eller flera olika kulturer lätt kan hamna i situationer där följandet av vissa kulturella koder kan innebära brott mot andra kulturella koder. I ett homogent samhälle finns det normer och koder för individens uppförande. För att bevara den enhetliga kulturen i samhället blir dessa normer och koder lagar som individen bör följa. Dessa lagar representerar oftast den dominerade kulturens normer, värderingar och intressen. Om individen bryter mot dessa lagar som finns hos det etablerade samhällets majoritetskultur, råder det en stor risk att individen blir lagförd för brott (Wolfgang, 1969:46).

Konflikter som anträffas mellan majoritetssamhällets kulturella anspråk och kulturen hos en etnisk minoritet som exempelvis individer som nyligen invandrar till det nya landet, kallar Sellin för *primära konflikter*. Författaren talar även om *sekundära konflikter*, som handlar om att minoritetens avvikande normer istället växer fram på grund av att de lever i det som heter underklass, vilket innebär svåra levnadsomständigheter (Wolfgang, 1969:49). Exempel på detta kan vara att dessa individer lever i storstadens getto.

Sellin anser att de val och beslut individen utför har sin grund i individens normer och beteende vilket är format utifrån uppfostran och uppväxten. Dessa normer och beteenden definierar han som uppförandenormer och kan vara både medvetna och omedvetna. (Wolfgang, 1969:44) Varje individ identifierar sig till den grupp man anser sig tillhöra och anpassar sig till normerna som gruppen innehar. I detta fall är normerna hos en individ präglade av det sociala livet och den kulturella grupp man tillhör (Wolfgang, 1969:47).

Denna teori kan kopplas samman med föräldrarnas beteende och livsstil som kan tvingas leva i två eller flera kulturer som hamnar i dispyt med varandra. Detta kan innebära att föräldrar använder strängare regler mot sina barn som försöker integrera sig i samhället. Detta kan i sin tur leda till att de unga kvinnorna anpassar sig efter normer och handlingar som finns i familjen på grund av att de är uppväxta i en familj som kommer från en viss grupp, vilket Sellin anser kan vara både medvetet och omedvetet.

6. Metod

Vi har i denna undersökning valt att göra en kvalitativ intervjustudie för att få en djupare förståelse för de stereotypa föreställningarna kring unga svenska kvinnor med bakgrund i Mellanöstern.

6.1 Kvalitativ forskning

Kvalitativ forskning innebär att forskaren fördjupar sig i ett ämnes karaktär och egenskaper, med det menas att forskaren tar reda på de bakomliggande orsakerna och skapar en djupare förståelse för forskningsämnet (Widerberg, 2002:15). Det finns olika metoder för en kvalitativ studie, bland annat intervjumetoden. En kvalitativ intervju innebär att forskaren har möten med individer som anses vara lämpliga för forskningsområdet (Widerberg, 2002:16). Eftersom studiens syfte är att förstå hur stereotypa föreställningar om unga kvinnor med ursprung i Mellanösten påverkar våra respondenter, anser vi denna metod som lämpligast då vi genom intervjuerna fann en mångfald av intressanta åsikter och mönster. Denna metod hjälpte oss uppnå studiens syfte och besvara frågeställningen i studien.

Det utmärkande för kvalitativa intervjuer är bland annat att forskaren ställer raka och enkla frågor och genom dessa frågor framkommer det komplexa och innehållsrika svar. Detta innebär att forskaren efter intervjuerna har ett innehållsrikt material där forskaren genom bearbetning bland annat kan finna en mångfald av intressanta åsikter, skeenden och mönster (Trost, 2010:25).

6.2 Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet

Reliabilitet och validitet är begrepp som hänger samman och bör diskuteras innan en forskare påbörjar en studie. Om forskaren innehar en god validitet kan även reliabiliteten bli god (Esaiasson, m.fl. 2009:63).

Validitet omfattar relevans eller giltighet, med det menas att samla in data som är relevant för den frågeställningen forskaren har valt. Det kan vara enklare att försäkra sig om hög validitet i en kvalitativ undersökning än i kvantitativ undersökning (Larsen, 2009:80). Genom exempelvis intervjuer kan forskaren göra ändringar under arbetets gång om denne finner att det erhålls andra detaljer som är viktiga för frågeställningen. Genom att tillåta informanterna ta upp saker de själva anser vara viktiga kan forskaren finna flera förklaringsätt. En anpassad process som bidrar till högre validitet genom att forskaren kan ändra på frågorna i efterhand (Larsen, 2009:81)

Reliabilitet visar på precision och exakthet, det vill säga om undersökningen är tillförlitlig och om noggrannhet har präglat processen. Detta innebär att reliabilitet kan testas igenom flertalet gånger av flera forskare genom samma undersökning och att samma resultat då påvisar hög reliabilitet. Det kan även vara att samma forskare genomför samma forskning fast vid olika tidpunkter och får fram samma resultat som tidigare. I kvalitativa studier är det svårt att säkerställa hög reliabilitet. När hög reliabilitet uppnås innebär det att det inte finns slumpmässiga eller osammanhängande fel som kan ha uppstått under datainsamlingen och bearbetningen av det insamlade materialet (Esaiasson, m.fl.2009:70). I intervjuer löper det en stor risk att informanterna påverkas av situationen och av intervjuaren, detta kan få en viss betydelse för det som sägs under intervjuens tidpunkt. Det kan möjligtvis vara så att informanten säga någonting annat vid en annan tidpunkt eller om intervjuaren varit med en annan person (Larsen, 2009:81).

Reliabilitet innebär även att informationen behandlas på ett noggrant sätt. Forskaren kan säkerställa hög reliabilitet genom att hålla ordning på intervju- och observationsdata för att inte blanda ihop vem som har sagt vad. Detta kan förebyggas genom noggrann hantering av data. Forskaren kan även låta flera forskare göra samma kodningsprocedur och intervjuerna. När fler forskare arbetar med samma sak skapas det högre validitet i forskningen. Forskaren måste emellanåt ta hänsyn till att reliabiliteten kan blir låg vid tolkning av data (Larsen, 2009:81).

I vår undersökning är validiteten hög, detta för att vi under studiens gång har undersökt det som var avsett för att kunna besvara undersökningens frågeställning och syfte genom att intervjua sex unga svenska kvinnor med ursprung från Mellanöstern. Under intervjuernas gång utformade vi även följdfrågor, vilket Kvale anser minskar risken för missuppfattning, detta skapar även en hög tillförlitlighet i informanternas beskrivning (Kvale& Brinkmann, 2009:261).

Vid utförandet av vår studie har vi upprepade gånger lyssnat på de inspelade intervjuerna vilket skapar en högre reliabilitet. Vi tror att resultatet skulle bli densamma om en annan forskare hade utfört denna studie, då även tidigare forskning har påvisat variation i levnadssättet hos unga kvinnor från Mellanöstern.

Efter att forskaren har undersökt ett få antal individer, kan generaliseringen ifrågasättas, det vill säga om undersökningens resultat är allmängiltigt. Forskaren kan inte dra en slutsats över flera personer när han eller hon utgår från små grupper, detta gör att resultatet inte kan generaliseras (Dannefjord, 2005:34). I vår studie har vi endast intervjuat sex personer, vilket innebär att resultatet i detta fall inte generaliseras till alla unga svenska kvinnor från Mellanöstern.

6.3 Urval

Vårt val av respondenter har inte varit slumpmässigt. Vi har baserat studien på ett så kallat bekvämlighetsurval vilket innebär att vi har använt oss av personer som för tillfället har funnits tillgängliga. Nackdelen med denna metod är att det oftast finns en stor sannolikhet att respondenterna inte representerar populationen (Bryman, 2002:115). Med det menas att våra resultat inte kan generaliseras, våra respondenter kan inte representera alla unga svenska kvinnor med ursprung i Mellanöstern.

Vi kontaktade våra skolkamrater på Södertörns högskola som egentligen hade passat in som respondenter i vår studie. Viansåg dock vi att det hade varit olämpligt om vi hade haft respondenter som vi kände personligt då det kan påverka resultatet. Vi frågade dessa skolkamrater om de kände några unga kvinnor med etnisk bakgrund från mellanöstern i åldern mellan 18 och 25 år och de hjälpte oss att hitta de respondenter vi sökte. Vi valde medvetet ut sex unga kvinnor från fyra olika delar i Mellanöstern, det var etniciteten som styrde vårt val.

Denna metod kallas för snöbollsurval och är en typ av bekvämlighetsurval som förekommer i kvalitativa studier. Med denna urvalsprocess ser forskaren till att använda sig av ett mindre antal individer som han eller hon antar har goda kunskaper om det aktuella ämnet. Fördelen med denna metod är att de utvalda personerna kan i sin tur tipsa om ytterligare fler respondenter som det kan vara värt att tala med (Larsen, 2009:78).

6.4 Utförande och anonymitet

Vi valde att påbörja vår studie genom att finna relevanta respondenter för att utföra våra intervjuer snarast, då vi ansåg att det var grundläggande för vår studie. Innan vi satte igång våra intervjuer gjorde vi en förstudie med två vänner, anledningen till detta var att vi ville veta om svaren var tillräckligt öppna och om de skulle vara relevanta för arbetet. Genom detta kunde vi få kännedom om hur lång tid en intervju skulle ta. Fyra av intervjuerna utfördes på en och samma dag och vi hade minst en timmes mellanrum för att hinna gå igenom vad som framkommit i första intervjun och sedan förbereda inför nästa. De resterande två intervjuer utfördes vid ett senare tillfälle. Varje intervju varade i ca 45-60 minuter och vi upplever att vi fick en god och öppen kontakt med våra respondenter.

Vi träffade och intervjuade sex unga kvinnor som är uppvuxna i Stockholm men som kommer från olika delar av Mellanöstern. I intervjuerna har vi velat ta del av de unga kvinnornas tolkning om ”invandrarkvinnan”, de unga kvinnornas levnadsätt, sysselsättning, relationer och främst om de blir influerade av föreställningen om kvinnor med invandrarbakgrund. För att få tillgång till ett brett material konstruerade vi öppna frågor. Fördelen med att skapa öppna frågor är att våra respondenter kan svara med egna ord och inte tvingas använda forskarens ordval vilket kan ske vid slutna frågor. Öppna frågor kan även lämna utrymme för svar som är oförutsedda och ovanliga, eller reaktioner som forskaren eventuellt inte hade tänkt på från första början. Dock har öppna frågor även nackdelar, det är väldigt tidskrävande då samtliga intervjuer måste kodas och tematiseras. Det kräver även mycket av respondenterna för att samtalen blir längre än vid exempelvis slutna frågor, vilket kan öka bortfallet i studien då svaren är långa. Ännu en nackdel med att ha öppna frågor är att vi ibland blir tvungna att använda oss av följdfrågor för att respondenterna skall utveckla sitt svar mer (Bryman, 2002:158).

Vi valde tillsammans med våra respondenter att träffa dem i Kulturhuset i Stockholm för att det är centralt och stort, vilket vi ansåg skulle få våra respondenter att känna sig trygga. Intervjuerna spelades in genom ett röstinspelningsprogram i våra mobiltelefoner för att vi obegränsat ska kunna gå igenom intervjuerna vilket underlättar en noggrann analys av vad våra respondenter har sagt (Bryman, 2002:310).

Intervjuerna transkriberade vi därefter på datorn och varje respondent fick ett påhittat namn eftersom vi ville att tjejkerna skulle vara anonyma. När vi studerade och analyserade de transkriberade intervjuerna upprepades vissa termer som etnicitet, familj, normer, föreställningar, påverkan och diskriminering som fick utgöra byggsatser i de teman vi skapade för att analysera vårt intervjumaterial. Dessa teman är *familjeförhållanden och familjenormer, föreställningar om unga kvinnor från Mellanöstern* och *ställningstagande och påverkan*. Under dessa teman kommer vi att lyfta fram respondenternas egna berättelser om bland annat föreställningar, påverkan, kultur och hur de förhåller sig till föreställningarna som de tycker finns om den unga kvinnan från Mellanöstern. Temat *familjeförhållanden och familjenormer* valde vi att ta med för att få en större kännedom om hur de olika unga kvinnornas levnadssätt och värderingar ser ut.

Innan vi påbörjade varje intervju informerade vi respondenterna att intervjun kommer att spelas in men att dessa intervjuer kommer vara anonyma. Detta innebär att vi har tystnadsplikt och ansvar för att ingen utomstående skall få ta del av namn på respondenten eller något annat igenkännande, och därtill inte veta vem som har sagt vad (Trost, 2010:61).

Vi har valt att berätta lite kort om våra respondenter, av den orsaken att de är anonyma har vi modifierat namnen.

7. Resultat

I denna del ska resultatet redovisas vilket är baserat på våra respondenters svar från intervjuerna och kommer att presenteras under tre olika teman. Dessa teman är: *Familjeförhållande och familjenormer, föreställningar om unga kvinnor från Mellanöstern* och *ställningstagande och påverkan*. I resultatdelen har vi låtit våra frågeställningar styra ordningsföljden för att uppnå en logisk ordning och svar i samband med frågeställningarna. Dock har vi även tillfogat ett tema

som inte erhöles i frågeställningarna, men som vi anser har betydelse för att förstå respondenternas berättelser.

Inledningsvis började vi intervjuerna med att ställa ett flertal frågor om de unga kvinnornas bakgrund och familjeförhållande. Temat *Familjeförhållanden och familjenormer* har vi valt att lyfta fram för att få en kännedom om de unga kvinnornas bakgrund, värderingar och position i de olika familjerna som de lever i. För att underlätta för läsaren att få en bättre bild av respondenternas berättelser kommer vi att beskriva varje berättelse för sig.

7.1 Familjeförhållanden och familjenormer

Zeinab 25år är född i Irak, som liten flyttade hon till Egypten och bodde där med sin familj. För ungefär 8år sedan flyttade hon själv till Sverige för att studera till Jurist. Idag har hon endast 3 terminer kvar av sin juristutbildning.

Zeinab är singel och bor i en egen lägenhet i Stockholm. Eftersom Zeinab bor ensam, så finns det inga regler som hon känner att hon måste följa. *”Det finns ingen som sätter regler för mig, jag sätter mina egna regler.”* – Zeinab.

På fritiden tycker hon om att umgås med vänner, gå ut ha kul samt att träna. Hennes umgänge är väldigt beblandat, svenskar och andra vänner med annan etnisk bakgrund än svensk.

När hennes familj kommer på besök så berättar Zeinab att det inte finns några regler och normer hon bör ta hänsyn till, även när hon var bosatt i Egypten kände hon att hon absolut kunde förhandla om reglerna som sattes av hennes mamma. *”Som du ser så lever vi ganska fritt i olika länder, många föräldrar i Egypten eller Irak hade aldrig accepterat att deras dotter helt ensam skulle resa till ett främmande land för att studera”* - Zeinab.

När vi frågar varför hon tror att de aldrig hade accepterat det, talar hon om att människor där lever i ett trångsynt samhälle, även de framgångsrika och de pålästa människorna bär oftast på ett gammalt tänkande som underordnar kvinnor. Detta synsätt förs vidare från generation till generation.

I frågan om hon får ha en partner svarar hon att hon får ha en partner, hon påpekar även till att

hennes syster i London bor sambo med sin fästman och att familjen inte har några problem med det. ”*Min mamma har inga problem med vad vi gör, för hon vet att vi är medvetna och tar ansvar för våra handlingar*” -Zeinab.

Samar är 21 år, hon är född i Sverige, men hennes föräldrar kommer från Syrien. Samar är bosatt i Stockholm med sin familj, dock söker hon en studentlägenhet i Gävle då det är långt att pendla mellan Stockholm och Gävle universitet. Samars fritidsintressen är att umgås med familj och vänner. Hennes umgänge är väldigt beblandat från olika kulturer dock påpekar hon att de flesta är syrier som hon själv men att det består av unga kvinnor och män.

I fråga om vem som sätter reglerna hemma hos henne och om hon kan förhandla om reglerna svarar Samar att det för det mesta är hennes föräldrar som sätter reglerna hemma. Men hon påpekar att även hon och hennes syskon kan bestämma reglerna tillsammans med föräldrarna och att dem i många fall kan förhandla om reglerna. Hon tycker att reglerna som finns hemma är som regler i alla andra hem, det rör sig om exempelvis städning, sköta sig i skolan och tider man bör acceptera dock blir det annorlunda när det kommer till frågan om att få ha pojkvän. Samar berättar att det inte är accepterat i hennes familj och släkt att ha en pojkvän. Hon tror att anledningen till detta är för att hennes föräldrar är uppvuxna i ett annat land med en annorlunda kultur och miljö. Samar talar om att när en ung kvinna har en pojkvän i Syrien, blir hon stämplad som en dålig tjej dock berättar hon att hennes föräldrar inte alltid uppfattar det som något dåligt.

”De vet att man någon gång kommer bli kär och komma in i ett förhållande men då vill de att man ska förlova sig och gifta sig ganska fort, vilket inte funkar i Sverige, jag vill inte gifta mig med någon om jag inte har känt honom en längre period. Detta tankesätt sitter ju fortfarande kvar i deras mentalitet fastän vi idag lever i en helt annorlunda miljö och kultur”
– Samar.

Vidare talar hon om att hon har en pojkvän sedan ett år tillbaka, även han är från Syrien. Hennes föräldrar är omedvetna om hennes förhållande med pojkvännen, vilket innebär att hon ibland tvingas ljuga och säga att hon är med någon annan fastän hon egentligen är med sin pojkvän istället. Hon tror att dessa krav och regler finns för att värna om hennes och familjens rykte.

”Men det är inte så att min pappa eller mamma hade dödat eller misshandlat mig om de hade upptäckt att jag har pojkvän som en del tror om oss invandrare. De har aldrig hotat att slå oss men jag tror inte de hade accepterat att jag går runt med en pojkvän.” –Samar.

Vi frågar Samar om hon upplevde reglerna hemma som kontrollerande. Hon svarar att det ibland känns som kontroll, men att hon vet att reglerna finns för att skydda henne och hennes syskon.

Evin är 25 år, och född i Sverige, dock är hennes föräldrar kurder från Iran. Evin studerar i Örebro och är inte boende hos sina föräldrar i Stockholm.

Evin är en glad person, hennes fritidsintressen är att träna och umgås med vänner och fästman. Hennes umgänge består av vänner som bär på olika etniciteter, men som delar liknande intressen. Det gemensamma är att majoriteten av dem studerar och samtliga är kvinnor vid 25års åldern.

När hon var boende hemma hos familjen var det föräldrarna som bestämde reglerna. Evin talar även om att hon och hennes syskon i många fall inte kunde förhandla om dessa regler och att det även i dagsläget finns regler som de inte kan förhandla om men som de måste acceptera. Detta för att hennes föräldrar har lärt henne att alltid respektera de äldre människorna. Men hon betonar därefter att reglerna hemma är för allas bästa. När hon var yngre var hon envis och kunde inte acceptera alla regler och beslut som fattades, men när hon i dagsläget blickar tillbaks talar hon om för oss att det var väldigt gynnande för hennes framtid och för uppfostran av hennes framtida barn.

I fråga om Evin får ha en partner svarar hon att det kan variera och att hon är uppväxt med uppfattningen att man inte ska ha en pojkvän förrän man gifter sig. Vidare säger hon *”/.../ men min mamma och mina bröder har varit okej med att jag har haft pojkvän och även mina bröder har umgås med honom. Den enda som inte har vetat är min far.”* -Evin.

Hon belyser att fadern inte var medveten om något då hon hade pojkvän, men att resten av familjen hade kännedom om detta. Hon var tillsammans med sin fästman i 3 år innan de bestämde sig för att förlova sig, innan dess visste hennes far ingenting om förhållandet.

Evin uppfattar att reglerna som finns i hennes familj är kontrollerande. Hon upplever att reglerna kontrollerar hennes identitet, hur hon ska uppföra sig och vem hon ska vara. Detta resulterar enligt henne en förvirring under uppväxten.

Sandy är en 22 årig Syriansk kvinna. Hon är född i Sverige och är bosatt hemma hos sina föräldrar i Stockholm. Under fritiden tycker Sandy om att umgås med familjen och vänner, mysa med hennes fästman och gå till kyrkan. Sandys umgänge består mest av syrianer och vänner med en annan invandrabakgrund. Hon talar om för oss att hon umgås med vänner som hon lärt känna genom kyrkan och syriska föreningen.

I Sandys familj sätter hennes föräldrar reglerna för hemmet. Dessa regler kan Sandy förhandla om i stor utsträckning, dock upplever hon reglerna som kontrollerande ibland. I fråga om hon känner sig tvungen att acceptera reglerna svarar hon att hon accepterar dem, men inte för att hon inte har något val. Hon upplever att hennes principer och hennes föräldrars principer går ihop.

”Jag förstår att när de kommer med en regel så förstår jag regelns bakgrund. Är det däremot en regel som jag inte accepterar så säger jag emot och då kommer min talan fram, de beaktar den.”– Sandy.

I fråga om hon får ha en partner, svarar hon att det är accepterat att ha en pojkvän i familjen. Hon berättar att hon alltid har haft en god relation till sina föräldrar, framförallt med sin far. Han är som hennes bästa vän, han är en förståelig far. Hon har alltid kunnat berätta allt för honom. Sandys fästman är kristen ortodox likt henne, dock kommer han från Georgien, de var tillsammans i ungefär två år innan de förlovade sig.

Mariam är 24 år, och kommer från Irak. För ungefär 17år sedan flyttade Mariam till Sverige tillsammans med sin familj som hon idag är bosatt med. Mariam är en glad person som tycker om att vara med familjen och vänner, hon försöker alltid ta vara på tillvaron. Hennes fritidsintressen är att dela erfarenheter med sina vänner, shoppa och festa. Hennes umgänge är beblandat, hon har vänner från olika nationaliteter allt från Mellanöstern, till svenskar, européer och afrikaner. Hon umgås med både män och kvinnor i hennes ålder.

I fråga om vem som sätter reglerna hemma och om hon kan förhandla om reglerna, svarar hon att de alla sätter reglerna tillsammans och att hon givetvis kan förhandla om reglerna. *”Vi är väldigt sammansvetsade i min familj, så jag kan absolut förhandla”*- Mariam. Vidare berättar Mariam att hon inte accepterade regler när hon var yngre runt femton år. Anledningen till detta var för hon var nyfiken och ville utforska och i detta sammanhang tyckte hon inte om att anpassa sig efter tider då hon bör vara hemma. I dagsläget finns det inga regler som säger när hon bör vara

hemma, ”Jag tar mina egna beslut och mina föräldrar vet att jag är mogen nog att ta de rätta besluten för mig.” – Mariam.

Som det nämndes ovan är det accepterat i Mariams familj att hon har pojkvän, dock uttalar hon sig på detta sätt i fråga om hon får ha pojkvän:

”Ja, men inget jag talar om för min pappa då jag har stor respekt för honom, även om vi är väldigt öppna i min familj. Jag tror inte min pappa skulle säga något eller fräsa till men det är en respektfråga för mig, jag har fortfarande lika mycket respekt för min mamma men vi är mer vänskapliga.” – Mariam.

Eda är 18 år och är född i Sverige. Hon är bosatt hos sina föräldrar i Stockholm, men hennes föräldrar kommer från Turkiet. Under fritiden umgås Eda med sina vänner och tränar på gymmet. I fråga om hur hennes umgänge ser ut svarar hon att hon umgås med människor som liknar henne och lugna människor som tycker om att umgås och ha det mysigt.

I Edas familj är det föräldrarna som sätter reglerna, och om Eda anser att någonting inte låter bra ifrågasätter hon dem. I övrigt anser hon att reglerna som sätts passar henne bra, hon känner inte att reglerna finns till för kontroll. ”De regler som finns tycker jag är av en självklarhet, de är till för att skydda oss mot det som inte är bra, och det är inget direkt som stör mig.” – Eda.

I fråga om det är tillåtet för henne att ha en partner, svarade hon nej och försvarar föräldrarna genom att berätta att de är rädda att Eda ska råka illa ut. Vidare frågade vi om hon hade talat om för hennes föräldrar om hon hade haft en pojkvän? Eda var väldigt tveksam om hon skulle tala om det för sina föräldrar, men hon sade att det hade i alla fall inte varit ett offentligt förhållande. Detta för att hon inte hade velat att hennes släkt skulle veta om det. Eda verkar inte ha några svårigheter att godta reglerna som erhöles i hemmet.

7.2 Föreställningar om unga kvinnor från Mellanöstern

Samtliga respondenter upplever att föreställningarna om svenska unga kvinnor med ursprung i Mellanöstern var negativa och få av dem uttryckte positiva meningar i den frågan. Majoriteten av respondenterna nämnde även att de på ett eller annat sätt varit med om händelser som gör att de tror att föreställningarna om dem är negativa.

Zeinab menar att många i hennes omkrets kan uppleva henne som en person med mycket frihet då hon i jämförelse med andra från samma kultur, har en större frihet att göra det hon vill av sin familj.

”Många blir chockade när de hör att jag bara har bott i Sverige i 8 år och bor ensam och att min syster också lever ensam i London. Speciellt när de hör att min syster lever sambo med sin fästman i London. Det är nog mest invandrare som blir chockade och frågar vad släkten och familjen säger om det. Jag tycker att andra uppfattar mig som en försvenskad person.” – Zeinab.

Hon menar att inte alla flickor med en annan etnisk bakgrund än svensk blir styrda eller begränsade av sina familjer, vilket många kan tro. Hennes familj vill uppleva världen och få kunskap, därför bör inte släktens eller vänners åsikter hämma en från att resa eller studera. Hon berättar vidare att hon upplever att många relaterar invandrargrupper från Mellanöstern till våld och menar att vissa i det svenska samhället kan anse att våld hör till kultur och religion.

Till skillnad från Zeinab menar Samar att hon alltid är sig själv och hoppas att människor i hennes omgivning ser den hon är och inte enbart den kulturen hon kommer ifrån. Hon menar vidare att hon inte lägger stor vikt med att prata om hennes kultur eller hur den skiljer sig från den svenska dock fortsätter hon och berättar att hennes vänner med svensk bakgrund kan uppleva henne som styrd och förtryckt av familj och kultur då hon har ett förhållande i smyg med en man hon älskar. Samar förklarar och rättfärdigar varför det krävs att ha ett förhållande i smyg då rykten inom släkt och omkrets kan förekomma.

”Det känns som att samhället många gånger betonar vad invandrartjejen inte får göra, och att vi relateras till något negativt. Jag har många gånger hört i skolan och andra ställen att invandrartjejen är förtryckt och styrd av sin familj.” – Samar

Eda anser att det svenska samhället uppfattar unga kvinnor från Mellanöstern på följande sätt:

”Föreställningarna brukar vara att invandrartjejer är hjärntvättade, kontrollerade och att vi är hemmafruar som städar och lagar mat till familjen dygnet runt, men detta stämmer inte.”

Evin berättar om en händelse som hon var med om när hon gick i gymnasiet, hon hade ramlat och slagit sig och fått sig en blåtira. När hon dagen därpå kommer till skolan kallar läraren in henne på möte för att fråga hur det står på. Hon berättar om olyckshändelsen och får en blick som hon

aldrig glömmet säger hon, *”Evin, är du säker att det inte har med familjen att göra?”* säger läraren. Evin beskrev händelsen för oss med ilska i rösten och menar att hon aldrig känt sig så diskriminerad på grund av hennes etniska bakgrund. Hon sade att hon tror att stereotyperna om invandrarkvinnor är många och att dessa har påverkats av bland annat media.

Vidare kände Sandy att hon och andra invandrartjejer blivit kategoriserade på grund av sin etniska bakgrund, att de blir tillskrivna en etikett utifrån etnicitet och inte verklighet. *”Ja, men hon är blatte, var inte kaxig mot henne”*. – Sandy

Hon kände att den unga kvinnan med utländsk bakgrund inte bara beskrivs som nedvärderade, kontrollerade utan även som kaxiga och bråkiga.

I anknytning till frågan om föreställningar berättade Mariam om en händelse som förargade henne väldigt mycket. Mariam var ute en lördag kväll med sina vänner för att festa.

”Det kommer fram en skit snygg kille och börjar dansa med mig. När vi sedan skulle ut för att röka, ställer han frågan vart jag kommer ifrån, och då säger jag Irak. Det första som kommer ur hans mun är: Oh shit, vill inte stå med dig, ni har många bröder och kusiner, vill inte bli slagen!” – Mariam

Vidare berättar hon att hon upplever att föreställningarna från samhället beskriver den unga kvinnan från Mellanöstern som styrd och förtryckt, och detta stärks i högre grad då den unga kvinnan har bröder.

7.3 Ställningstagande och påverkan

Under intervjuernas gång framkom informanternas ställningstagande till samhällets synsätt på unga svenska kvinnor från Mellanöstern. Ställningstagandena varierade, dock ansåg majoriteten att samhällets syn på unga kvinnor från Mellanöstern var dramatiserad och att det sällan stämde.

Samar anser att föreställningarna kan vara överdrivna och inte alltid stämma överens med verkligheten. Vidare säger hon *”Alla invandrare är inte förtryckta, och om det finns våld eller liknande i en familj så betyder det inte att det har med kultur eller heder att göra.”* – Samar.

Med sin förargade röst berättar Samar att våld som utövas mellan två par med annan etnisk bakgrund än svensk, kopplas oftast till heder och kultur. Hon menar att våldet inte alltid behöver relateras till heder och kultur, det kan vara en annan bakomliggande orsak. Det kan vara att mannen som utövar våld mot sin fru möjligtvis är svartsjuk på sin fru så som en man med svensk bakgrund kan vara. Hon berättar att det finns många fall där svenskar har utövat våld mot sin partner, men att samhället ser det som något psykiskt eller en akt av svartsjuka, men att fallet inte ses på liknande sätt när det handlar om en invandrare som utövar våld mot sin fru.

I fråga om vad hon menar med att det ibland inte stämmer och om hon menar att föreställningarna om unga kvinnor från Mellanöstern ibland kan stämma svarar hon att det till en viss del kan stämma. Hon menar att det säkert finns unga invandrarkvinnor som inte alltid har den fullständiga friheten som unga svenska kvinnor. Detta är relaterat till att hon inte har lika stor frihet som sina svenska vänner när det kommer till en del saker och att hon har en del kusiner och vänner som lever på ett liknande sätt. Hon berättar även att det finns unga kvinnor som inte ens får ha manliga vänner, eller att de blir bortgifta av sina familjer, men att hon inte tror att detta kan förekomma ofta.

”Jag vill inte att andra ska behöva se mig eller andra invandrartjejer som ett offer för våra familjer och kultur. Jag älskar min familj och min familj älskar mig, jag vill inte att andra ska ha en dålig bild av min familj bara för att de kommer från en annorlunda kultur som tänker på ett annorlunda sätt.” – Samar

Efter detta citat lägger vi märke till hur Samar anstränger sig för att anpassa sig till det svenska samhället för att inte bli dömd efter människors stereotypa tankesätt.

En liknande åsikt hittar vi hos Zeinab som talar om hederns betydelse. Hon menar att invandrarkvinnan inte alltid behöver kopplas till det negativa uttrycket heder, som de flesta i hennes omgivning gör. Kvinnan i hennes släkt blir inte förtryckt av deras kultur, av den orsaken känner hon inte att hon blir påverkad av vad samhället anser om den unga kvinnan från Mellanöstern. Hon menar vidare att människor som låter sina föreställningar påverka deras omdömen om kultur har brist på kunskap. Undantaget där människor låter heder och våld gå hand i hand förekommer, dock menade hon att man inte ska dra alla över en kam, då olika familjeförhållanden även förekommer i andra kulturer.

Sandy pekar på en annan faktor. Hon anser att media påverkar samhället genom den bild de ger av kvinnor från Mellanöstern.

”Det är väldigt många föreställningar om att vi inte får göra saker som vi vill och att vi blir kontrollerade hemma, och vi har mindre frihet än vad killarna har. Ja, sådana saker som att vi blir kontrollerade av våra familjer helt enkelt, men det stämmer ju nästan aldrig.” – Sandy

Detta anser hon har påverkat hennes undermedvetna, då hon anstränger sig att tala korrekt och föra sig korrekt när hon möter personer med svensk bakgrunden. Detta har även påverkat hennes umgänge då hon enbart umgås med människor från samma kultur. Hon menar vidare att dessa föreställningar inte har påverkat hennes individualitet.

Evin ansåg också att föreställningarna i samhället om unga kvinnor i Mellanöstern är dramatiserade av media.

”Jag vill helst inte tro att omgivningen har en sådan syn på mig som invandrar tjej, man vill inte gå runt och tänka på sådant, så man kan säga att jag lever i en förnekelse av den stereotypiseringen som omgivningen har.” – Evin

I fråga om Evin påverkas av föreställningarna menar hon att hon känner sig dömd då människor i hennes omgivning kan fråga om hennes ursprung. Många frågar efter hennes etnicitet och drar slutsats av svaret att hon lever på ett specifikt sätt beroende av hennes religion och kultur.

I Mariams familj har alltid öppenhet och ärlighet prioriterats före allt annat. Hon menar att de respekterar varandras beslut och förlitar sig på varandra att göra rätt. Detta levnadssätt kan människor från samma etniska bakgrund känna vara försvenskat då många lever i hem där vissa samtalsämnen är tabu. Hon menar vidare att hon tar beslut öppensinnat men har inte glömt bort kulturens traditioner.

Mariam anser att kultur är något man ska vara nyfiken på och inte dömas för. I området hon är uppvuxen i, känner hon sig accepterad vilket gör att hon inte känner sig påverkad av samhällets föreställningar. Hon menar att om människor försöker förstå varandra som individer och inte kulturella varelse så minskar fördomarna som finns.

Vidare berättar Eda om en händelse som skedde när hon ansökt om ett kassaarbete i ett svensk segregerat område.

”Jag tror att mannen trodde att jag var svensk, för när jag pratade med honom i telefon var han hur trevlig som helst. När jag väl kom fram till den lilla kiosken såg det ut som att han blev lite halvt chockad, han hade inte förväntat sig en mörkhårig. Det kändes som att han gjorde intervjun bara för att, jag visste hela tiden att jag inte skulle få det, jag såg det på hans blick när jag kom in kiosken, även hans frågor var irrelevanta, han ställde frågor om min religion och mitt ursprung mer än mina tidigare arbetserfarenheter. Jag kände mig diskriminerad. Hade jag varit blond och blåögd kan jag garantera er att jag hade fått jobbet och då hade han inte ställt sådana frågor”. – Eda

Eda upplever att hon under en längre period har blivit dömd och kränkt av föreställningar om kvinnor från Mellanöstern. Hon har ändrat sitt förnamn för att hon ansåg att många hade svårt att uttala hennes turkiska namn, samt att hon även blev retad i skolan av klasskamrater vilket kändes besvärligt för henne. Hon berättade att detta är ett väldigt svenskt namn och därför har hon använt sig av hennes svenska namn i hennes CV då hon menar att det kommer vidga hennes möjligheter.

8. Analys

Analysen bygger på det insamlade intervjumaterialet och utgår från tidigare forskning och teoretiska perspektiv *stigmatisering* och *kulturkonflikter* som vi tidigare redovisat.

8.1 Familjeförhållande och familjenormer

Under intervjuernas gång framkom det att våra respondenters levnadssätt varierade, samtliga förutom Evin och Zeinab var bosatta hemma hos sina föräldrar. I fråga om regler svarade majoriteten att föräldrarna satte reglerna som de hade hemma och många upplevde att dem kunde förhandla om reglerna, vilket även Andersson lyfter fram i sin avhandling (Andersson, 2003:124). Andersson menar i sin undersökning att ingen av de unga kvinnorna framställer sig som att de lyder blint och ingen presenterar heller sina föräldrar som oresonliga diktatorer eller sina familjer som patriarkala. Denna försvarsmekanism framkom också under våra intervjuer där de unga kvinnorna försökte rättfärdiga sig och sin familjs handlande genom att förklarade att de självfallet kan förhandla om regler som finns hemma. Även om majoriteten av informanterna hade regler som begränsade dem, försvarades reglerna genom att de klar gjorde att föräldrarna ville deras bästa och gör det av omsorg.

Exempelvis berättade Eda att hon i många fall inte kunde förhandla om reglerna när hon var yngre och att det än idag finns regler som hon bör acceptera. Detta är för att hennes föräldrar har lärt henne att man alltid ska respektera äldre. Andersson (2003:122) stötte på samma fenomen. Även hennes respondenter talade om respekt som värderas utifrån ålder och kön, och att de yngre bör underordna sig de äldre. Detta ämne framkom ett antal gånger under våra intervjuer i fråga om parrelationer och regler. Även Mariam betonade att familjen inte hade problem med att hon har ett förhållande med en man, men att hon ändå undvek att tala om det för sin far då hon ansåg det vara respektlöst.

Andersson (2003:105) lyfter fram respekten för fadern, hon menar att flera unga kvinnor, även etniska svenska, påpekar att de har större respekt för sin far än för sin mor. Anledningen till att respekten oftast förknippas med pappan är för att föräldrarna beskrivs genom personliga egenskaper. De unga kvinnorna som Andersson intervjuade i hennes avhandling *"Inte samma lika"* nämner att papporna blir indragna i det som kallas skvaller och ryktesspridning på grund av döttrarnas handlingssätt, vilket i vissa fall kan påverka en del av flickorna.

Detta exemplifieras av Samar i vår undersökning när hon talade om att det inte är accepterat i familj och släkt att hon har en pojkvän, detta hade gett henne ett dåligt rykte bland hennes folk. Det bekräftas att unga kvinnor med annan etnisk bakgrund än svensk inte har parrelationer innan äktenskapet, i alla fall inte öppna relationer vilket framkom även i Anderssons undersökning (Andersson, 2003:122).

Eda berättade att hennes föräldrar inte vill att hon ska ha en partner innan äktenskapet, för att de är rädda att hon ska råka illa ut. Föräldrarna tycker att hon är ung och borde istället fokusera på viktigare saker som skolan, men Eda relaterade föräldrarnas sätt att tänka till normerna och traditionerna som de har tagit med från Turkiet. När Eda berättade detta var det inget som hon verkade ha problem med utan hon försökte rättare sagt försvara dem.

Eda nämnde att en av anledningarna till att hon inte kan vara öppen med relationer, har med hennes släkt att göra. Detta stämmer in på framställningar av tidigare forskning som vi tidigare har talat om att unga kvinnor med invandrarbakgrund inte får ha parrelation innan äktenskapet, och att föräldrarna och släkten har ett inflytande på barnen (Andersson, 2003:122).

Tillskillnad från Samar och Eda berättade Sandy att det självfallet var accepterat för hennes familj att hon har en pojkvän. Sandy ansåg sig ha en god kontakt med sin förståelige far, vilket gör att hon kan berätta allt för honom. Även Zeinabs familj accepterar parrelationer innan äktenskap. Detta visar att studien, som menar att unga kvinnor med invandrabakgrund inte får ingå parrelationer, (Andersson, 2003:122) inte kan generaliseras, men att det onekligen kan stämma överens med unga invandrarkvinnors levnadssätt.

Sellins (Sellin & Wolfgang, 1969:49) kulturkonfliktteori talar om att individer som lever i två eller flera varierande kulturer lätt kan hamna i konflikter där vissa kulturella koder kan ses som avvikande och brott i andra kulturella koder. Detta var fallet i en del av informanternas familjer, då en del regler och normer om parrelationer betraktades som avvikande av samhället och informanternas omgivning.

Föräldrarnas beteende kan även kopplas till det Sellin kallar primära konflikter.

Invandrarföräldrarnas beteende och tankar krockar med majoritetssamhällets kultur. Föräldrarnas uppfostran kan ses som avvikande av samhället, medan föräldrarna anser att denna uppfostran är för barnets bästa (Sellin & Wolfgang, 1969:49).

Våra intervjuer visade en variation i de unga kvinnornas levnadssätt, tolkningar och erfarenheter. Även Andersson (2003) upplevde en variation i informanternas familjeförhållande och livsstil. Det som sammankopplade våra respondenter är att samtliga hade någon form av normer som förknippades med sex och samlevnad, vilket också begränsar de på något vis.

8.2 Föreställningarna om unga kvinnor från Mellanöstern

Anderssons (2003:17) beskrivning om de negativa stereotypa föreställningar som finns om de unga invandrarkvinnorna framkom ofta i våra intervjuer. Informanterna uttryckte sällan några positiva åsikter om samhällets syn på den unga kvinnan från Mellanöstern. Det kan även kopplas till Goffmans (1963:12) stigmatisering som handlar om att samhället skapar olika grupper och att varje kategori har sina egenheter som uppfattas som naturliga och normala av medlemmarna inom den kategorin. När främlingar dyker upp i vår närvaro kan vi genom individens kategori som samhället har definierat förutse vilka egenskaper denna individ anses ha, vilket betecknas som social identitet.

Den sociala identiteten är någonting som gång på gång uppmärksammades under intervjuernas gång. Informanterna upprepade ett flertal gånger att de blev tillskrivna egenskaper utifrån sin etnicitet och upplevde att samhället skapar en orimlig negativ stereotyp bild av invandrarkvinnan. Giddens (2009:396) beskrivning av fördomar kan sammankopplas med Mariams historia, där hon upplevde att hon blev dömd av den unga mannen som minglade med henne när hon var ute och festade. Det kan uppfattas som att den unga mannen i Mariams historia hade förutfattade meningar då han antog att Mariam hade bröder och att dessa var över beskyddande och farliga, sedan avsluta han konversationen och gick därifrån. Mariam upplevde att han generaliserade och kategoriserade henne utifrån ursprung. Dessa förutfattade meningar kan ha sin grund i rykten. Emellanåt kan individer genomgå erfarenheter som motbevisar ryktet som individen tror på, dock vill individen utesluta detta och vägrar att ändra de förutfattade meningarna (Giddens, 2009:396) I detta fall kände Mariam att hon inte fick möjligheten att förklara sig för den unga mannen på klubben.

När Evin talade om samhällets föreställningar om den unga invandrarkvinnan relaterade hon det till sig själv när hon studerade i gymnasiet. Evin hade ramlat och fått en blåtira, när hon dagen efter kommer till skolan kallar läraren in henne på möte för att fråga om det är något hon vill prata om. Evin upplevde att hon blev kränkt då läraren inte var övertygad om det hon berättade och ifrågasatte det genom att fråga om hennes familj har utsatt henne för något. I detta fall kan läraren ha uppfattat det som Andersson (2003:124) påpekar: nämligen att unga kvinnor kan få följder, som i detta fall blåtiran Evin hade, när de ingår i parrelationer innan äktenskapet. Evin kände att lärarens kallade till ett möte och ifrågasatte henne på grund av att hon har en annan etnisk bakgrund, dock kan det vara att läraren endast utförde sitt jobb och försökte hjälpa henne.

Sandy hade en väldigt irriterad ton när hon berättade att det inte bara finns stereotypa föreställningar om att invandrarflickan är förtryckt utan att hon i skolan upplevde att hon framställdes som bråkig och kaxig flicka, fastän hon i själva verket påstod sig vara en snäll person som aldrig kan göra någon illa. Sådana beskrivningar skapar enligt Ålund (1997:166) stigmatiserade skiljaktigheter, vilket kan ses i Sandys vänskapskrets.

8.3 Ställningstagande och påverkan

Eda visade en stark handlingskraft när hon bytte namn då hennes omgivning har problem med att uttala hennes namn. Genom att agera på detta sätt visade hon hur en ung kvinna från Mellanöstern har accepterat samhällets fördomar. Hon ansåg att det enbart kan vara fördelar med att byta namn då detta kan hjälpa henne med framtida jobb. Goffman (1963:22) beskriver detta som ett försök att bli av med det som har orsakat stigmatiseringen genom att försöka anpassa sig efter mängden. I detta fall har Eda försökt anpassa sig genom att byta namn.

Föreställningarna som Sandy upplevde har påverkat henne genom att hon kände att hon på något sätt bör bevisa hur verkligheten ser ut och hon använde även det som kallas ”vi” och ”dom”. Giddens (2009:394) talar om att när etniciteten används för att definiera kulturella handlingsmönster och traditioner som avskiljer sig från ursprungsbefolkningens kulturella handlingsmönster och traditioner, finns det risk att det skapas skiljaktigheter. Det riskerar att frambringa det som kallas ”vi” och ”dom”, där en del av befolkningen uppfattas som ”normala” och den andra delen uppfattas som ”etnisk”. Detta kan relateras till att Sandys påstående om att hennes omgivning består av individer som har samma kulturella bakgrund där hon inte kände sig utpekad.

Även Åhlund (1997:166) talade om stigmatiserade skiljaktigheter och menar att dessa skapas på grund av eländesbeskrivningar som sammankopplas med kulturella föreställningar. Detta kan leda till att invandrarungdomarna får en sämre självbild som begränsar deras möjligheter i livet. Invandrarungdomarnas utanförskap och ”misslyckande” ses som något som har orsakats på grund av dess egna kulturella bakgrund vilket leder till ett etniskt delat samhälle, som i Sandys fall.

Någonting som Mariam lyfte fram i samband med frågan om hur hon påverkas av föreställningar svarade hon att hon inte kände sig påverkad. Hon ansåg att människor inte borde se människan som en kulturell varelse utan att man istället bör betrakta alla som individer. Hon menade att om man väljer att fokusera på det som är olikt sig själv så skapas det fördomar och konflikter. Hon såg kultur som någonting positivt och viktigt på så sätt att man bör ta del av varandras kulturer och lära av varandra, vilket även Goffman (1963:11) betonar. Han menade att en individ inte alltid behöver skilja sig på ett negativt sätt utan även positivt.

Den stereotypa bilden samhället skapar om att invandrarflickor lever i patriarkala familjer

(Andersson, 2003:122) finns inte bara hos etniska svenskar utan enligt Zeinab även hos individer av hennes egen kultur. Hon menade att det framförallt är invandrare som blir förvånade över hennes livsstil och undrar hur hennes familj och släkt förhåller sig till detta. Samtidigt motsäger hon stigmatiseringen om den förtryckta invandrarkvinnan och upplyser att inte alla unga kvinnor från Mellanöstern blir styrda eller begränsade av sina familjer, vilket hon ansåg många förutsätter.

Samars synpunkt om att samhället inte bör förbinda problem och våld som sker mellan par som har sitt ursprung i Mellanöstern med heder och kultur påminner om integrationsverkets rekommendation om hur betydelsefullt det är att inte betona konflikter som kulturkonflikter på grund av att de sker i en familj som bär på en annan kulturell bakgrund än majoritetsbefolkningen (Andersson, 2003:131). Samar menade att det kan finnas andra bakomliggande orsaker till våldet som exempelvis svartsjuka, vilket hon påpekade även sker mellan etniska svenska par. Detta kan enligt Andersson (2003:131) medföra att flickor som verkligen har problem i sina familjer och behöver stöd från samhället får svårt att tala ut om hur de känner för omgivningen för deras problem tolkas i termer av kultur- och generationskonflikter. Konsekvenserna kan även bli att dessa förhållanden förstås som normala och som avvikande och att flickorna blir tvungna att skydda sina familjer från att förknippas med problembilden som är ” den konfliktfyllda och förtryckande invandrarfamiljen” och dessutom för att inte förstärka denna bild.

Flera av respondenterna upplevde att föreställningarna som fanns om unga kvinnor från Mellanöstern inte alltid stämde överens med deras familjer, dock kan vi genom en del svar från intervjuerna få intryck om att majoriteten av respondenterna lever med en viss rädsla att tala i hemmet, exempelvis om sina känslomässiga relationer. Relationer är något de unga kvinnorna helst inte talar om i hemmet då det bryter mot familjens livsstil som kan ha påverkats av kulturen. Detta kan associeras till den stigmatörin Goffman talar om, den individ som ”bryter” mot det som är accepterat i gruppens livsmönster kan komma att bli underlägset (Goffman1963:22).

9. Diskussion

Denna studie började med ett intresse för hur unga kvinnor från Mellanöstern upplever sin vardag. Vi ville veta hur respondenterna uppfattar eller påverkades av de föreställningar människor har om unga kvinnor från Mellanöstern.

Många av respondenterna känner att de har anpassat sig till det svenska samhället. De anser sig leva någorlunda fritt och har möjligheter till handlingar och värderingar som dess föräldrar inte hade i hemlandet. Familjerna har erhållit delar av två kulturer, den svenska och den ursprungliga. Många av respondenterna menar att samtalsämnen som brukar vara tabubelagda i deras hemländer går att diskutera hemma, dock motbevisas detta då respekten för pappan i fråga om parrelationer verkar kvarstå och utgör ett hinder.

Enligt respondenterna ska regler i hemmet respekteras så länge man bor kvar hemma men de menar att det kan förhandlas. Regler accepteras då bakgrunden till dessa uppfattas som gemensamma principer som delas av alla familjemedlemmar. Den enda gången reglerna inte följdes var i samband med parrelationer som de ingått och detta talade man inte om för att undvika konflikter.

Våra respondenter upplever att stereotyper om kvinnor med ursprung i Mellanöstern är till överdramatiserade, att det må finnas förtryck och våld i sådana hem men att detta även sker i svenska hem.

Vår studie har visat att det finns en märkbar variation bland respondenternas levnadsförhållanden. En del av respondenterna var till viss grad begränsade av föräldrarnas regler och andra levde ”fritt” utan regler eller normer som skall följas. Denna variation har även framkommit i andra studier som vi presenterade tidigare.

Vår bild är att respondenterna lever ett ”vanligt” liv, men med begränsningar som influerats från kulturella referenser. Det som skiljer våra unga kvinnor från svenska kvinnor generellt är sex och samlevnad. Vi antar att den frågan bottenar i den ”respekt” dessa kvinnor har för sina fäder. Några av våra respondenter påpekar under intervjuerna att de helst umgås med människor med samma kultur, som kan antas ha samma begränsningar i sex och parrelationer. Det man kan relatera till är oftast lättare att anpassa sig till, vilket kan vara till grund för de unga kvinnornas livsstil och val

av umgänge (Ahmadi 1998:27). Vi förmodar att valet av umgängeskretsen i deras fall kan ha med trygghet och förståelse att göra. Det är lättare att umgås med någon som lever under samma omständigheter då dessa kvinnor inte behöver förklara sina normer och värderingar i lika stor utsträckning jämfört med om de skulle umgås med människor med en annan etnisk bakgrund. De behöver inte förklara normerna kring sex och parrelationer för vänner som har liknande familjenormer.

Intervjuerna har visat att respondenterna är medvetna om de stereotyper som finns och att de vill motbevisa dessa. Men de unga kvinnornas berättelser visar att de ofta omedvetet har anpassat sig till det svenska samhället för att inte bli exkluderade och förknippas med den bild som finns. Respondenterna vill bli bemötta utifrån sina personliga egenskaper och inte utifrån etnicitet.

Utifrån empirin upplever vi att respondenterna influeras och begränsas av familjens kultur och sedvänjor. Detta kan vara något som de unga kvinnorna är omedvetna om då vi upplever att dessa ofta lever inom kulturens ramar och därför inte påverkas negativt av det. Fallet Fadime som vi lyfter upp i inledningen kan vara ett exempel på vad som kan komma att ske när en ung kvinna väljer att leva utanför ramarna – dock behöver långt ifrån allas öde sluta på detta vis.

9.1. Förslag till framtida forskning

Vi har funnit detta ämne väldigt intressant och anser att det definitivt skulle kunna vidareutvecklas. Vidare forskning skulle kunna vara att göra en liknande studie med unga svenska män med ursprung i Mellanöstern och jämföra det med denna studie, för att eventuellt kunna se skillnader och likheter mellan kön.

Referenser

- Ahmadi, Nader (red.) (1998). *Ungdom, kulturmöten, identitet*. 1. uppl. Stockholm: Liber i samarbete med Statens institutionsstyr. (SIS)
- Andersson, Åsa (2003). *Inte samma lika: identifikationer hos tonårsflickor i en multietnisk stadsdel*. Diss. Göteborg: Univ., 2003
- Brune, Ylva. *Nyheter om drömlandet, dess invånare och invandrare* (2005) i Matthis, Moa (red.) (2005). *Orientalism på svenska*. Stockholm: Ordfront i samarbete med Re:orient
- Bryman, Alan (2002). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 1. uppl. Malmö: Liber ekonomi
- Carbin, Maria (2010). *Mellan tystnad och tal: flickor och hedersvåld i svensk offentlig politik*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2010
- Dannefjord, Per (2005). Metod och problem: en inledning till sociologisk analys. *Samhällsvetenskapens hantverk*. s. 13-46, 20 ref.
- Eriksen, Thomas Hylland (1999). *Kulturterrorismen: en uppgörelse med tanken om kulturell renhet*. Nora: Nya Doxa
- Esaiasson, Peter, Gilljam Mikael, Oscarsson Henrik och Wängnerud Lena. (2007). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 3., [rev.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik
- Giddens, Anthony & Griffiths, Simon (2009). *Sociologi*. 4., omarb. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Goffman, Erving (1963). *Stigma: den avvikandes roll och identitet*. 2., omarb. uppl. Göteborg: Elanders Digitaltryck AB.
- Goffman, Erving (2011). *Stigma: den avvikandes roll och identitet*. 3. uppl. Stockholm: Norstedt
- Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Larsen, Ann Kristin (2009). *Metod helt enkelt: en introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 1. uppl. Malmö: Gleerup

Wolfgang, Marvin E. (red.) (1968). *Crime and culture: essays in honor of Thorsten Sellin*. New York: Wiley

Trost, Jan (2010). *Kvalitativa intervjuer*. 4., [omarb.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Widerberg, Karin (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur

Ålund, Aleksandra (1997). *Multikultiungdom: kön, etnicitet, identitet*. Lund: Studentlitteratur.

Som citerar McRobbie (1994)

Bilagor

Hur gammal är du?

Vilket land kommer du från?

Hur länge har du bott i Sverige?

Studerar/ arbetar du eller är du arbetslös?

Vad gör du på fritiden (fritidsintressen)?

Hur ser ditt umgänge ut?

Får du ha en partner?

Har du en partner? (Om ja, vad har han/hon för etnisk bakgrund)

Hur ska en partner vara, enligt dig?

Hur ser dina framtidsplaner ut?

Bor du hemma? Om ja, vem sätter reglerna hemma hos dig? Kan du förhandla om reglerna?

Vad anser du om reglerna, accepterar du dem eller gör du det för att du inte har ett val?

Känner du att dessa regler som något kontrollerande?

Finns det någon speciellt tid du måste vara hemma på helgerna/ vardagar?

Vad gör du som du inte får göra? Och varför tror du dina föräldrar sätter dessa krav/ regler?

Är det någonting som du vill göra som du inte får?

Får du sova över hos dina vänner?

Känner du på något sätt att dina föräldrar har hindrat dig från något du velat göra i ditt liv?

Hur mycket hjälper du till hemma?

Hur tror du att andra uppfattar dig som ung kvinna från Mellanöstern?

Vilka föreställningar tycker du det finns om unga kvinnor från Mellanöstern i det svenska samhället?

På vilket sätt påverkas du av dessa föreställningar?

Vad anser du om föreställningarna? Stämmer de? Stämmer de inte?

Har du någon gång upplevt att du har blivit etniskt diskriminerad?

Vilken relation har du till dina syskon?

Vad har dina bröder för roll i din familj?

Hur ser dina föräldrars umgänge ut?

Har det hänt att någon i din familj har blivit exkluderad?